

Wniosek ~~Zakopia~~
13.02.2023
Projekt
Numer rejestru spraw kierowanych
na sesję Rady Miasta 1033/23

z dnia 7 lutego 2023 r.
Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OŚWIĘCIM

z dnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu
za 2022 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 40) w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) - Rada Miasta Oświęcim postanawia:

- § 1. Przyjąć sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2022 rok, jak w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Oświęcimiu
mgr Maria Węgrzyn-Skarbek

Inspektor ds. prawnych

mgr Andrzej Goytowski

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Oświęcimiu
mgr Beata Baka

Zatwierdzona
Przewodnicząca
Przedłożenie do Rady Miasta w dniu 10.02.23
Poz. centralnego rejestru projektów uchwał
Rady Miasta 681/23
mgr Krawiec
(Przewodnicząca Wydz. OR)

Wniosek o przyjęcie projektu uchwały w sprawie sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2022 rok
22.02.23

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Oświęcim

z dnia.....2022 r.

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2022 rok.

Luty 2023 rok

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie s. 3
2. Kadra i zasoby lokalowe Ośrodka s. 6
3. Beneficjenci pomocy społecznej i rodzinny wywiad środowiskowy s.9
4. Kryteria, przesłanki i zakres przyznanych świadczeń pomocy społecznej w 2022 r. s. 10
5. Praca socjalna, w tym specjalistyczna praca socjalna i inne działania wspierające realizowane w roku 2022 s. 15
6. System pomocy osobom bezdomnym s. 22
7. Programy i projekty realizowane w roku 2022 s. 27
8. Zadania realizowane przez Ośrodek w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy s. 33
9. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, przyznawanie i wypłata świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów oraz wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przysługującego na jednego członka gospodarstwa domowego w oparciu o art. 411 ust. 10g ustawy Prawo ochrony środowiska s. 36
10. Realizacja świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń wychowawczych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka określonego ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz świadczenia dobry start s. 38
11. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej s. 43

Rozdział 1

Wprowadzenie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu został powołany Uchwałą Nr XVIII/81/91 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 18 kwietnia 1991 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Ośrodek działa w oparciu o Statut nadany mu przez Radę Miasta Oświęcim oraz Regulamin Organizacyjny zatwierdzony przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Głównym przedmiotem działalności Ośrodka jest realizacja szeroko rozumianych zadań pomocy społecznej, w tym przede wszystkim wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.). Wykonując zadania w zakresie pomocy społecznej Ośrodek od wielu lat podejmuje działania polegające na rozwijaniu nowych form wsparcia, w tym realizuje programy i projekty mające na celu usamodzielnienie i integrację społeczną osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia.

Obok zadań pomocy społecznej, Ośrodek w 2022 roku wykonywał także inne zadania miasta Oświęcim, w tym zlecone z zakresu administracji rządowej. Zadania te obejmowały:

- 1) realizację świadczeń rodzinnych, regulowanych ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.),
- 2) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.),
- 3) udzielanie pomocy osobom uprawnionym do alimentów, regulowanej ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 1205),
- 4) wspieranie rodziny i współfinansowanie pieczy zastępczej, regulowane ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.),
- 5) udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim, t.j. stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego, które są regulowane ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2230),
- 6) realizację zasiłków dla opiekunów, przysługujących osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, regulowanych ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1297),
- 7) realizację świadczenia wychowawczego w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1981),

8) przyznawanie i wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka oraz pełnienie koordynacji wsparcia i poradnictwa przez asystenta rodziny, regulowanych ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),

9) realizację świadczenia "Dobry start" z tytułu roku szkolnego 2018/2019, roku szkolnego 2019/2020 oraz roku szkolnego 2020/2021 realizowanego w oparciu o przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.),

10) wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w oparciu o art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.),

11) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, regulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249),

12) przeciwdziałanie narkomanii, regulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 172),

13) przeciwdziałanie alkoholizmowi, zgodnie z "Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2022", stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XLVII/755/22 Rady Miasta Oświęcim z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na 2022",

14) gospodarowanie częścią gminnego zasobu mieszkaniowego miasta Oświęcim (Dom Socjalny),

15) koordynowanie organizacją i realizacją prac społecznie użytecznych wykonywanych w ramach podmiotów miejskich,

16) przyznawanie i wypłatę świadczenia pieniężnego podmiotowi, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy oraz jednorazowego świadczenia pieniężnego obywatelom Ukrainy, o których to świadczeniach jest odpowiednio mowa w art. 13 i art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.),

17) innych zadań, jeżeli ich wykonywanie przez Ośrodek wynika z odrębnych przepisów prawa, jak np. sprawowanie nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletniego obywatela Ukrainy, zgodnie z regulacją art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.).

Zakres zadań powierzonych Ośrodkowi ulega dynamicznej modyfikacji. To zaś wymaga ciągłego pogłębiania i poszerzania wiedzy merytorycznej oraz organizacji zarówno nowych zadań, jak i dotychczas wykonywanych. Na przestrzeni lat 2016 do 2022 był on modyfikowany w następujący sposób:

- włączenie realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego (pkt 7 - rok 2016), które w roku 2019 uległo zwiększeniu z uwagi na poszerzenie kręgu uprawnionych do świadczenia wychowawczego w związku ze zniesieniem kryterium dochodowego decydującego o prawie do przedmiotowego świadczenia na pierwsze dziecko, a następnie ograniczenie zakresu realizacji przedmiotowego zadania przez gminy, w ten sposób, że w roku 2022 Ośrodek pozostawał właściwy do realizacji świadczeń wychowawczych, w których wnioski zostały złożone do dnia 31 grudnia 2021 r., a także w zakresie spraw objętych koordynacją,

- włączenie realizacji zadań z zakresu przyznawania jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka oraz pełnienie koordynacji wsparcia i poradnictwa przez asystenta rodziny określonych ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (pkt 8 - rok 2017),

- włączenie realizacji zadań wynikających z rządowego programu "Dobry start" (pkt 9 - rok 2018), przy czym na skutek zmian w jego uregulowaniu, od miesiąca lipca 2021 r. ograniczono jego zakres do spraw związanych z przysługiwaniem przedmiotowego świadczenia z tytułu roku szkolnego 2018/2019, roku szkolnego 2019/2020 oraz roku szkolnego 2020/2021,

- wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej zamierzającej ubiegać się o uzyskanie dofinansowania z NFOŚiGW lub WFOŚiGW, w oparciu o art. 411 ust. 10g ustawy Prawo ochrony środowiska (pkt 10 - grudzień 2020 r.),

- włączenie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w zakresie:

*przyznawania i wypłaty świadczenia pieniężnego podmiotowi, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy oraz jednorazowego świadczenia pieniężnego obywatelom Ukrainy, o których to świadczeniach jest mowa w art. 13 i art. 31 ustawy (pkt 16 - rok 2022),

*sprawowania nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletniego obywatel Ukrainy (pkt 17 - rok 2022),

* objęcia obywateli Ukrainy świadczeniami pomocy społecznej oraz świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

Poniesione wydatki na funkcjonowanie i realizację zadań Ośrodka w roku 2022 wyniosły 39.760.277,77 zł, w tym 2.616.259,20 zł na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, które są finansowane z Funduszu Pomocy.

Należy zaznaczyć, że podobnie jak w związku z ogłoszeniem stanu epidemii, a następnie stanu zagrożenia epidemicznego w Polsce¹⁾, tak również w związku z sytuacją wojenną w Ukrainie i przejściem do realizacji związanych z tym nowych zadań, koniecznym stało się odpowiednie zorganizowanie pracy w Ośrodku, w tym zapoznanie się i wdrożenie nowych regulacji prawnych, opracowanie odpowiednich procedur, dokumentacji, przydzielenie zadań konkretnym komórkom organizacyjnym, zabezpieczenie pracy tłumacza nieprzysięgłego i wsparcia psychologicznego. W ramach organizacji pracy Ośrodka, do dnia 24 października 2022 r. w Ośrodku zapewnione było wsparcie informacyjne w ramach dyżuru telefonicznego prowadzonego przez 7 dni w tygodniu w godzinach od 7.30 do 19.00 w ramach platformy ministerialnej, uruchomionej w związku epidemią COVID-19, za pośrednictwem której można uzyskać informacje w zakresie kontaktu z ośrodkami pomocy społecznej, a także okresowo funkcjonował Punkt pomocy rzeczowej dla osób z Ukrainy przebywających w Oświęcimiu, który początkowo pracował nawet przez 7 dni w tygodniu.

Rozdział 2

Kadra i zasoby lokalowe Ośrodka

Kadrę Ośrodka wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. stanowiło 64 pracowników, zatrudnionych w ramach 61, 875 etatów, w tym:

- * Dyrektor, Zastępca Dyrektora i Główny Księgowy - 3 osoby,
- * 34 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, w tym:
 - a) Główny Specjalista Działu Pomocy Środowiskowej,
 - b) 17 pracowników I i II Sekcji Terenowych Pracowników Socjalnych, w tym koordynatorzy Sekcji,
 - c) 10 pracowników Sekcji Pomocy Instytucjonalnej (w skład której wchodzi Dom Socjalny i Schronisko dla osób bezdomnych), w tym koordynator Sekcji,
 - d) 6 pracowników Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej, w tym koordynator Sekcji,
- * 7 pracowników Działu Świadczeń Pomocy Społecznej, w tym kierownik,
- * 6 pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych i Spraw Alimentacyjnych, w tym kierownik,
- * 8 pracowników Działu Kadr i Administracji,
- * 4 pracowników Działu Finansowo-Księgowego,
- * Inspektor ds. Prawnych, IOD, p.o. kierownika Działu KA - 1 osoba,

¹⁾ Z dniem 20 marca 2020 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 491 ze zm.) ogłoszony został stan epidemii, który następnie Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1027) został odwołany, a Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 1028) ogłoszono na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego.

* Inspektor ds. BHP i ochrony PPOŻ. - 1 osoba.

W Ośrodku pracuje wyspecjalizowana kadra, która systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe. W 2022 roku pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szkoleniach z różnych obszarów wiedzy dotyczących zadań i działalności Ośrodka, w tym m.in.:

- 21 szkoleniach indywidualnych,
- 4 szkoleniach grupowych, w tym 1 dotyczącym funkcjonowania i organizacji centrów usług społecznych, w których łącznie uczestniczyły 62 osoby,
- w szkoleniu z zakresu samoobrony, w którym uczestniczyło 19 osób,
- w 3 spotkaniach superwizyjnych, w których uczestniczyły 24 osoby,
- w cyklu szkoleniowym specjalizacyjnym z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych, w którym uczestniczyły 3 osoby,
- w cyklu szkoleniowym - Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - poziom podstawowy, w którym uczestniczyły 2 osoby.

Struktura poziomu wykształcenia pracowników Ośrodka kształtuje się na dzień 31 grudnia 2022 r. następująco:

- * 90,63 % pracowników Ośrodka posiada wykształcenie wyższe,
- * 7,81 % pracowników Ośrodka posiada wykształcenie średnie,
- * 1,56 % pozostałe (zawodowe).

Na dzień 31 grudnia 2022 r. kadra Ośrodka ze względu na poziom doskonalenia przedstawia się następująco:

- 9 pracowników szeroko rozumianej grupy zawodowej pracowników socjalnych posiada ukończoną specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny,
- 7 pracowników Ośrodka ma ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej,
- 3 pracowników Ośrodka ukończyło cykl szkoleniowy z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych,
- 2 pracowników Ośrodka ukończyło cykl szkoleniowy - Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - poziom podstawowy,
- 1 pracownik szeroko rozumianej grupy zawodowej pracowników socjalnych posiada studia podyplomowe z zakresu doradztwa zawodowego,

Ponadto:

- 1 osoba ma ukończone studia doktoranckie w zakresie prawa,

- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu audytu i kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania w administracji publicznej,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania funduszami europejskimi.

Specyfika problemów występujących w środowisku lokalnym powoduje, że świadczenie pracy socjalnej i realizacja pozostałych zadań pracownika socjalnego wymaga większej specjalizacji i profesjonalizacji usług, dlatego pracownicy szeroko rozumianej grupy zawodowej pracowników socjalnych Ośrodka są kierowani do wzięcia udziału w organizowanych przez Ośrodek przedsięwzięciach edukacyjnych mających na celu podniesienie kompetencji zawodowych. Ponadto szeroki, złożony i skomplikowany charakter zadań statutowych Ośrodka, w tym o charakterze urzędniczym, wymaga także ciągłego pogłębiania i aktualizacji wiedzy pozostałych pracowników Ośrodka, którzy także uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez pracodawcę. Zapewnienie więc właściwej realizacji zadań wymaga odpowiedniego zabezpieczenia środków finansowych na doksztalcanie i podnoszenie kwalifikacji pracowników Ośrodka, a także na zabezpieczenie wynagrodzeń na poziomie zapewniającym stabilność zatrudnienia w Ośrodku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2022 prowadził swoją działalność w 4 budynkach:

- 1) budynek główny przy ul. Jana III Sobieskiego 15B w Oświęcimiu,
- 2) Dom Socjalny w Oświęcimiu, w którym znajdują się mieszkania socjalne, mieszkania chronione i pomieszczenia tymczasowe,
- 3) Schronisko dla osób bezdomnych przy ul. Dąbrowskiego 139 wraz z Ogrzewalnią i Łażnią miejską,
- 4) budynek przy ul. Partyzantów 1 w Oświęcimiu, w którym mieści się Dział Świadczeń Rodzinnych i Spraw Alimentacyjnych oraz Punkt pomocy rzeczowej dla osób z Ukrainy przebywających w Oświęcimiu.

Budynki powyższe na bieżąco poddawane są kontrolom i przeglądom technicznym odpowiednich w tym zakresie służb. W miarę posiadanych możliwości finansowych są one modernizowane, jednak pełne ich dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych wymaga znacznych nakładów finansowych, zwłaszcza, że budynki te są budynkami starymi, o zdecydowanie ograniczonych możliwościach adaptacyjnych pod potrzeby osób niepełnosprawnych. Koniecznym jest więc zabezpieczenie odpowiednich na ten cel środków finansowych lub zapewnienie całkowicie nowej infrastruktury lokalowej, dostosowanej do aktualnych standardów.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa cieplowniczego zwłaszcza w okresie zimowym, w czwartym kwartale 2022 r. dokonano wymiany dotychczasowego wieloletniego kotła gazowego w Schronisku dla osób bezdomnych, a koszt inwestycji wyniósł 51.660,00 zł. Nowy piec centralnego ogrzewania jest urządzeniem nowoczesnym i energooszczędnym. Obok wymiany powyższego kotła grzewczego dokonano instalacji

sygnalizacji optyczno-akustycznej w budynku Schroniska, której koszt wyniósł 14.787 zł. Ponadto w celu obniżenia kosztów energetycznych i gazowych funkcjonowania Ośrodka na rok przyszły podjęte zostały działania w ramach szczególnych rozwiązań wynikających z obowiązujących przepisów prawa, w tym przewidujących obowiązek zmniejszenia wykorzystania energii.

Rozdział 3

Beneficjenci pomocy społecznej i rodzinny wywiad środowiskowy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2022 w zakresie pomocy społecznej zapewniał wsparcie mieszkańcom miasta Oświęcim oraz przebywającym na jego terenie obywatelom Ukrainy, których pobyt w RP uznaje się za legalny na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wsparciem finansowym, rzeczowym i usługowym objęto 1.053 rodzin, wśród których żyło 1.641 osób. W tym 140 środowisk skorzystało z pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej, a w środowiskach tych żyło 190 osób.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej co do zasady następuje w drodze decyzji administracyjnej po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, którego celem jest ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin korzystających i ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu jej pobytu. W zakresie powyższym w roku 2022 obowiązywały dwa wyjątki przewidujące możliwość odstąpienia od przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i ustalenia za pomocą innych instrumentów sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin korzystających i ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej. Pierwszy wynikał z regulacji art. 15o ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.). Drugi natomiast z regulacji art. 29 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W roku 2022 pracownicy socjalni Ośrodka prowadzili 3.131 postępowań w sprawach dotyczących świadczeń pomocy społecznej, w których przeprowadzili łącznie 3.074 rodzinnych wywiadów środowiskowych (w tym u osób zobowiązanych, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej) i odebrali oświadczenia o sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej i statusie obywatela Ukrainy (na podstawie art. 29 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)²⁾. Ponadto pracownicy socjalni tut. Ośrodka realizowali stosownie do regulacji art. 107 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej rodzinne wywiady środowiskowe na rzecz postępowań prowadzonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej z terenu innych gmin i w roku 2022 takich wywiadów sporządzono 57. Należy zaznaczyć, że w roku 2022 pracownicy Ośrodka przeprowadzali rodzinne

²⁾ Dane te nieobejmują rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz ustalenia sytuacji na podstawie instrumentów innych niż rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzonych przez pracowników socjalnych z jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu innej gminy - na podstawie art. 107 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

wywiady środowiskowe także dla innych celów niż pomoc społeczna. W szczególności dotyczy to postępowań w sprawach potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a także dla celów prowadzonych postępowań w sprawach przyznania niektórych rodzajów świadczeń określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Rozstrzyganie w sprawach dotyczących świadczeń pomocy społecznej, poza pewnymi wyjątkami, następuje w drodze decyzji administracyjnej. W roku 2022 w sprawach dotyczących świadczeń pomocy społecznej wydano łącznie 7.228 decyzji administracyjnych, w tym dla obywateli Ukrainy w związku z regulacją art. 29 i 30 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Były to m.in. decyzje przyznające: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, usługi opiekuńcze, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania, usługi świadczone w Dziennym Domu Pomocy w Oświęcimiu, posiłki oraz decyzje kierujące do ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (ŚDS) oraz decyzje kierujące do DPS, a także decyzje ustalające odpłatność i zwrot wydatków za świadczenia z pomocy społecznej względem osób zobowiązanych na podstawie przepisów prawa. Wydano ponadto wiele decyzji zmieniających i uchylających powyższe decyzje oraz odmawiających przyznania określonego rodzaju wsparcia z pomocy społecznej. Ponadto w 2022 roku zawarto 12 umów z kolejnymi osobami zobowiązanymi do ponoszenia odpłatności za pobyt w DPS ich członka rodziny oraz zawarto 7 aneksów do umów już zawartych.

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb beneficjentów Ośrodka w zakresie pomocy społecznej w 2022 roku MOPS wydatkował na świadczenia pomocy społecznej, obejmujące wypłatę zasiłków, uiszczenie składek na ubezpieczenie zdrowotne, zabezpieczenie pobytu w schroniskach, w tym dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz w schronisku dla bezdomnych kobiet, pobyt w DPS, prowadzenie mieszkań chronionych treningowych, zabezpieczenie posiłku na łączną kwotę 6.224.648,03 zł (z uwzględnieniem świadczeń pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy, ale bez uwzględnienia usług świadczonych w i przez DDP w Oświęcimiu oraz ŚDS w Oświęcimiu).

Rozdział 4

Kryteria, przesłanki i zakres przyznanych świadczeń pomocy społecznej w 2022 r.

Zasady przyznawania świadczeń z pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zgodnie z którą prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje m.in. w przypadku spełnienia odpowiedniego kryterium dochodowego. Od 1 stycznia 2022 r. kryterium uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosi 776 zł, natomiast w przypadku rodziny kryterium dochodowe na osobę w rodzinie wynosi 600 zł (przy czym dochód rodziny nie może przekraczać sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie).

Należy jednocześnie podkreślić, że na terenie miasta Oświęcim obowiązuje podwyższone kryterium dochodowe dla celów przyznania zasiłków celowych:

- na zakup posiłku lub żywności realizowanych w ramach wieloletniego programu rządowego "Posilek w szkole i w domu" (Uchwała Nr II/14/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie przystąpienia gminy Miasto Oświęcim do wieloletniego rządowego programu "Posilek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 oraz podwyższenia kwoty kryterium dochodowego i ustalenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia w ramach realizacji tego programu (Dz.Urz. Woj. Małopolskiego z 2018 r. poz. 8067),

- na dofinansowanie zwiększonych kosztów grzewczych lokalu mieszkalnego związanych z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych (Uchwała Nr LII/1007/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej w postaci Lokalnego Programu Osłonowego dla najuboższych mieszkańców miasta Oświęcim, którzy ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu mieszkalnego związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych (tekst jedn. Dz.Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 5612)).

Ponadto wskazaną powyżej uchwałą Nr II/ 14//18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 28 listopada 2018 r., Rada Miasta Oświęcim postanowiła, że nie podlegają zwrotowi wydatki gminy miasto Oświęcim poniesione na przyznaną pomoc w formie posiłku i pomoc rzeczową w postaci produktów żywnościowych, udzielaną w ramach realizacji Programu osobom/rodzinom przekraczającym aktualne kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, ale nieprzekraczającym 150% tego kryterium.

W przypadku świadczeń niepieniężnych jak np. przyznanie usług opiekuńczych, w tym również w ośrodku wsparcia, posiłku, schronienia w schronisku dla osób bezdomnych czy pobytu w domu pomocy społecznej wysokość uzyskiwanych dochodów przez osobę/rodzinę ma wpływ na ustalenie wysokości odpłatności za te świadczenia.

Odnosząc się do kryterium dochodowego należy jednocześnie zaznaczyć, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie/rodzinie przekraczającej przedmiotowe kryterium, mogą zostać przyznane niektóre świadczenia z pomocy społecznej (art. 40 i 41 ustawy o pomocy społecznej).

Jak wyżej wskazano ustawa o pomocy społecznej określa zasady przyznawania świadczeń pomocy społecznej. Obok kryterium dochodowego określa ona także inne przesłanki udzielania pomocy. W szczególności należą do nich przesłanki określone w art. 7 ustawy. Przesłanki te, jako powody wystąpienia trudnej sytuacji, stanowiące podstawę udzielenia pomocy, prezentuje poniższa tabela.

Powód wystąpienia trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk	Liczba osób w środowiskach
ubóstwo	506	892
sieroctwo	0	0
bezdomność	74	74
potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	15	60
wielodzietność	5	27
bezrobocie	347	662
niepełnosprawność	446	610
długotrwała lub ciężka choroba	715	939

bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem :	183	615
w tym:		
- rodziny niepełne:	91	290
- rodziny wielodzietne:	48	262
przemoc w rodzinie	7	20
alkoholizm	75	86
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
narkomania	6	6
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	27	31
trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach	0	0
zdarzenie losowe	1	2
sytuacja kryzysowa	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

W roku 2022 obok ubóstwa dominującymi przesłankami przyznawania świadczeń pomocy społecznej na terenie miasta Oświęcim były długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Przesłanki te były również dominującymi w roku 2020 i 2021. Struktura głównych problemów społecznych na terenie miasta Oświęcim w ostatnich latach nie uległa więc zmianie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu realizuje zadania pomocy społecznej zarówno w ramach zadań własnych, jak i zleconych z zakresu administracji rządowej, a zakres przyznanego wsparcia w roku 2022 przedstawia się następująco³⁾:

Świadczenia pieniężne ⁴⁾

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie/liczba osób, za które odprowadzono składkę na ubezpieczenie zdrowotne w 2022 r.	Kwota wypłaconych świadczeń/ koszt odprowadzenia składek zdrowotnych w zł
zasilki stale ogółem	240	1.347.130 zł
w tym :		
osoby samotnie gospodarujące	214	1.281.693 zł
osoby pozostające w rodzinie	26	65.437 zł
odprowadzenie składek zdrowotnych przy zasiłku stałym	189	96.780 zł

³⁾ Wskazany zakres wsparcia nie obejmuje wsparcia udzielonego obywatelom Ukrainy na podstawie art. 29 i art. 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.). Szczegółowe dane dotyczące wsparcia z zakresu pomocy społecznej udzielonego wyłącznie obywatelom Ukrainy zawarte są w rozdziale 8 sprawozdania.

⁴⁾ podane kwoty zostały zaokrąglone do pełnych złotych

	Liczba osób/rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie w 2022 r.	Kwota wypłaconych świadczeń w zł
zasilki okresowe ogółem	512	1.158.236 zł
w tym przyznane z powodu:		
bezrobocia	265	732.859 zł
długotrwałej choroby lub ciężkiej choroby	68	100.450 zł
niepełnosprawności	162	130.877 zł

	Liczba osób/rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie w 2022 r.	Kwota wypłaconych świadczeń w zł
Zasilki celowe ogółem	807	895.871 zł
w tym przeznaczone na:		
zabezpieczenie ogrzewania lokalu mieszkalnego	88	45.020 zł
dofinansowanie w ramach programu osłonowego zwiększonych kosztów grzewczych lokalu mieszkalnego związanych z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych	10	6.498 zł
zabezpieczenie zakupu posiłku lub żywności	1.053	676.456 zł

	Liczba osób/rodzin którym przyznano decyzją świadczenie w 2022 r.	Kwota wypłaconych świadczeń w zł
Specjalne zasilki celowe ogółem	151	61.393 zł
w tym przeznaczone na:		
zabezpieczenie ogrzewania lokalu mieszkalnego	25	9.700 zł

	Liczba osób, którym wypłacono świadczenie w 2022 r.	Kwota wypłaconych świadczeń
Wypłata wynagrodzenia opiekunowi prawnemu z tyt. sprawowania opieki, przyznanego przez sąd	10	56.843 zł
Wypłata wynagrodzenia kuratorowi za sprawowaną kuratekę, przyznanego przez sąd	4	13.602 zł

Świadczenia niepieniężne⁵⁾

	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku w 2022 r.	Koszt realizacji świadczenia w zł
Pomoc w formie gorącego posiłku ogółem,	140	69.313 zł
w tym:		
- posiłek realizowany w szkołach (w oparciu o decyzje	68	27.295 zł

⁵⁾ podane kwoty zostały zaokrąglone do pełnych złotych

administracyjne), - posiłek realizowany w przedszkolach (w oparciu o decyzje administracyjne)	73	34.776 zł
- posiłek realizowany w Barze "Inka" (w oparciu o decyzje administracyjne) (Niektóre z osób objętych wsparciem skorzystały z więcej niż jedna z ww. form wsparcia)	7	7.242 zł

W celu zorganizowania gorącego posiłku dla dzieci uczęszczających do placówek oświatowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2022 zawarł 20 porozumień ze szkołami i przedszkolami z terenu miasta Oświęcim i gmin ościennych, do których uczęszczają dzieci z miasta Oświęcim. Przedmiotowe porozumienia określały zasady techniczne współdziałania w wydawaniu uczniom /dzieciom gorącego posiłku przyznanego decyzją administracyjną, regulowania należności przeznaczonej na pokrycie kosztu przygotowania przez placówkę posiłku oraz zasady przeprowadzania kontroli ich realizacji.

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w 2022 r./ zapewnienie gotowości udzielenia schronienia	Koszt zabezpieczenia i realizacji świadczenia w zł
Schronienie udzielone w schronisku dla osób bezdomnych należącym do struktury MOPS w Oświęcimiu (bez uwzględnienia ogrzewalni)	57	472.980 zł
Schronienie udzielone w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	5	71.340 zł
Schronienie udzielone w schronisku dla osób bezdomnych innym niż schronisko prowadzone w strukturze MOPS - obejmujące zabezpieczenie schronienia dla bezdomnych kobiet	2	12.655 zł
Zapewnienie gotowości udzielenia całodobowego schronienia na rzecz jednej bezdomnej kobiety z terenu miasta Oświęcim w razie powstania takiej konieczności	1	3.350 zł

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w 2022 r.
Usługi opiekuńcze świadczone przez Dzienny Dom Pomocy w Oświęcimiu	238 osób

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w 2022 r.
Usługi opiekuńcze dla osób starszych świadczone w ośrodku wsparcia DDP w Oświęcimiu	81
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób starszych świadczone w ośrodku wsparcia DDP w Oświęcimiu	36

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w 2022 r.
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Oświęcimiu	10

	Liczba osób, którym wydano skierowanie do ŚDS w 2022 r.
usługi opiekuńcze w ramach skierowania do ośrodka wsparcia ŚDS w Oświęcimiu	43

Liczba osób skierowanych decyzją administracyjną do DPS w 2022 r.	8
Liczba osób z terenu miasta Oświęcim przebywających w DPS w 2022 r.	43
Łączny koszt odpłatności za pobyt osób z terenu miasta Oświęcim w DPS poniesiony przez miasto w 2022 r.	1.499.476 zł

Liczba osób korzystających z pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym w 2022 r. na podstawie decyzji administracyjnej	18
Łączny koszt prowadzenia mieszkań chronionych treningowych w 2022 r.	153.182,82 zł

	Liczba dokonanych pochówków w roku 2022	Koszt realizacji zadania
Sprawienie pogrzebu	5	20.655 zł

	Liczba dokonanych pochówków w 2022 r.	Koszt realizacji zadania
Pochówki dzieci martwo urodzonych	4 zbiorowe pochówki	4.880 zł

Pochówki powyższe dotyczyły dzieci martwo urodzonych, w stosunku do których osoby uprawnione rzekły się prawa do pochówku. Zadanie to było realizowane w oparciu o porozumienie zawarte z Zespołem Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu z dnia 10 kwietnia 2017 r.

Ze względu na odrębność finansowania i sprawozdawczość, przesłanki oraz zakres wsparcia przedstawione w niniejszym rozdziale sprawozdania nie obejmują wsparcia w zakresie pomocy społecznej przyznanego na podstawie art. 29 i 30 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, dane w tym zakresie zostały przedstawione w rozdziale 8.

Rozdział 5

Praca socjalna, w tym specjalistyczna praca socjalna i inne działania wspierające realizowane w roku 2022.

Wiodącym zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Zadanie to realizowane jest między innymi poprzez pracę socjalną, w której wykorzystuje się odpowiednie metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i prawa do samostanowienia. Praca socjalna to zespół metodycznych działań będących

odpowiedzią na potrzeby osoby/rodziny. Świadczenie to jest zaplanowanym procesem polegającym na dokonaniu rozeznania sytuacji osoby/rodziny i realizacji działań oraz ich oceny.

Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Może być ona prowadzona także z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.

Oferta pracy socjalnej skierowana jest zarówno do beneficjentów Ośrodka, jak również do tych mieszkańców miasta, którzy na co dzień nie korzystają z pomocy finansowej Ośrodka, jednak doświadczają rozmaitych problemów życiowych. Praca socjalna wymaga elastycznego dostosowywania struktur środowiskowych służb społecznych do stale zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Odpowiada zarówno na nagle sytuacje kryzysowe, jak i na codzienne, osobiste i społeczne problemy. Jest coraz częściej wzbogacana różnorodnymi działaniami opartymi na realizacji programów i projektów kierowanych do różnych grup beneficjentów pomocy społecznej. Celem pracy socjalnej jest doprowadzenie do osiągnięcia stanu, w którym osoby objęte wsparciem będą mogły funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr. Z uwagi na bardzo często występującą złożoność problemów w rodzinach zwracających się o wsparcie, pracownicy socjalni udzielając oparcia w ramach własnych obowiązków służbowych i specjalistów zatrudnionych w tut. Ośrodku, kierowali osoby wymagające specjalistycznej pomocy do placówek oferujących poradnictwo specjalistyczne oraz innych instytucji działających w mieście w obszarze polityki społecznej.

W lata 2020 do 2021 funkcjonowanie i metody pracy, w tym pracy socjalnej jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zdominowane było przez istniejącą sytuację epidemiczną. Rok 2022 przyniósł w tym względzie nowe, dodatkowe obciążenia związane z sytuacją wojenną na terytorium Ukrainy. Okoliczności te wymagały kolejnego pogłębienia kompetencji i wprowadzenia przez kierownictwo Ośrodka nowych schematów organizacji pracy, w tym z ludnością ukraińską.

Jak wskazano wyżej w rodzinach zwracających się o pomoc i wsparcie do tut. Ośrodka występowała duża złożoność problemów, wymagających specjalistycznego wsparcia i poradnictwa. Należały do nich problemy rodzinne, w tym opiekuńczo-wychowawcze, zjawisko przemocy i związana z tym procedura "Niebieskie Karty", uzależnienie od alkoholu. Zagadnienia problematyki rodzinnej i opiekuńczo-wychowawczej - stosownie do regulacji art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie przestępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.) zostanie przedstawione w odrębnym sprawozdaniu za rok 2022 przedkładanym Radzie Miasta Oświęcim w miesiącu marcu 2023 r.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i uzależnieniu od alkoholu

Mimo występującej w dalszym ciągu sytuacji epidemicznej, w 2022 roku pracownicy socjalni podejmowali działania interwencyjne i pomocowe zarówno w miejscu zamieszkania osób potrzebujących wsparcia i pomocy, jak również w siedzibie Ośrodka. Z uwagi na zniesienie większości obostrzeń wynikających z dynamiki spadku zakażeń przy świadczeniu pracy socjalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie posługiwano się techniką pracy zdalnej. W sytuacjach wyjątkowych tzn. wystąpienia w środowisku

kwarantanny czy izolacji działania realizowane były przez pracowników socjalnych zgodnie z obowiązującym reżimem sanitarnym, przy pełnym zapewnieniu bezpieczeństwa zarówno pracownikom Ośrodka jak i osobom potrzebującym wsparcia.

Zgodnie z zakresem zadań określonym w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2022 w dalszym ciągu prowadził obsługę organizacyjno-techniczną Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w mieście Oświęcim. W tym procedurę "Niebieskie Karty" realizowano w 115 rodzinach, w tym w 39 przypadkach były to procedury wszczęte w latach poprzednich 2020-2021. W 2022 roku do Przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 76 "Niebieskich Kart", w tym 3 dotyczyły rodzin pochodzenia Ukraińskiego, w 8 rodzinach odnotowano natomiast kolejne zdarzenia z użyciem przemocy, w związku z czym wypełnione w ich przypadku zostały kolejne formularze "Niebieskie Karty". Powyższe procedury zostały wszczęte przez:

- * KPP - w 67 przypadkach,
- * MOPS - w 8 przypadkach,
- * placówki oświatowe - w 1 przypadku,
- * Zespół Interdyscyplinarny spoza miasta Oświęcim - w 1 przypadku.

W 2022 roku procedurą "Niebieskie Karty" objęto łącznie 115 rodzin (ilość osób w rodzinach - 353). W 78 rodzinach znajdowało się łącznie 160 małoletnich dzieci, natomiast 37 rodzin - to rodziny bezdzietne. Osób wskazanych w procedurze "Niebieskie Karty" wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy było 122, w tym 94 kobiety, 17 małoletnich dzieci oraz 11 mężczyzn. Ośrodek w roku sprawozdawczym pracował ze 115 sprawcami przemocy, przy czym należy podkreślić, że podjęcie przez sprawcę przemocy współpracy nie jest obowiązkowe - zależy wyłącznie od jego woli.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2022 roku pracownicy socjalni realizujący zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie podejmowali działania edukacyjne i informacyjne adresowane do mieszkańców miasta Oświęcim. Udzielili łącznie 213 porad/konsultacji członkom rodzin, w których występuje przemoc domowa lub zagrożonych tym zjawiskiem. Podczas rozmów przeprowadzanych z rodzinami udzielano istotnych informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, form, cyklu przemocy, a także krzywdzących stereotypów. Edukowano w zakresie przysługujących praw i sposobów rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie, radzenia sobie z emocjami. Informowano osoby doświadczające przemocy, stosujące przemoc oraz uzależnione i współuzależnione o dostępności instytucji pomocowych na terenie miasta Oświęcim świadczących między innymi pomoc prawną, psychologiczną, pedagogiczną, terapeutyczną, t.j. takich instytucji jak: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu, Centrum Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia Ośrodek Rodzinna oraz Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem. Ponadto w ramach świadczonej pracy socjalnej prowadzono działania informacyjne i edukacyjne dotyczące form i zasad udzielania pomocy przez tut. Ośrodek zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W rodzinach, w których została potwierdzona przemoc domowa lub istniało realne podejrzenie

występowania zjawiska przemocy, której głównym podłożem było uzależnienie, w tym uzależnienie od alkoholu, pracownicy socjalni udzielali szczegółowych informacji na temat możliwości skorzystania z form pomocy realizowanych przez Poradnię Leczenia Uzależnień, konsultacji terapeutycznych i profilaktycznych dla osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin - osób współuzależnionych, realizowanych przez konsultanta-specjalistę w tut. Ośrodku. W sytuacji wymagającej potrzeby zdiagnozowania osoby nadużywającej alkoholu w sposób szkodliwy dla zdrowia i otoczenia pracownicy socjalni kierowali wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także udzielali pomocy w zredagowaniu pisma lub wypełnienia wniosku osobom zainteresowanym zgłoszeniem problemu nadużywania alkoholu przez osoby z najbliższego otoczenia.

Dodatkowo monitorowano sytuację rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty" w celu zrealizowania i w miarę potrzeb modyfikowania indywidualnych planów pomocy rodzinie, wychodzenia na przeciw zgłaszanym na bieżąco potrzebom i oczekiwaniom beneficjentów. Analogicznie do lat poprzednich, w roku 2022 pracownicy otrzymywali także zgłoszenia dotyczące konfliktów sąsiedzkich, rodzinnych i innych niesklasyfikowanych jako przemoc w rodzinie, a dotyczących nieporozumień spowodowanych problemami finansowymi, mieszkaniowymi, złym stanem zdrowia (między innymi rozwijającymi się lub pogłębiającymi się chorobami psychicznymi), nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu, zażywaniem środków psychoaktywnych, hazardem, różnicami międzypokoleniowymi, odmiennymi zdaniem co do sposobu prowadzenia gospodarstwa domowego, stosowanych metod wychowawczych i innych. W zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim pracownicy tut. Ośrodka współpracowali z następującymi instytucjami i podmiotami z terenu miasta Oświęcim:

- * Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu,
- * Prokuratura Rejonowa w Oświęcimiu,
- * Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich,
- * Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- * Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu,
- * Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza funkcjonująca w strukturze PCPR w Oświęcimiu,
- * Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu,
- * Szpital Powiatowy w Oświęcimiu i inne jednostki ochrony zdrowia z terenu miasta Oświęcim,
- * Placówki oświatowe.

Mając na uwadze potrzebę doskonalenia metod świadczenia pracy socjalnej, w 2022 r. pracownicy socjalni kierowani byli do uczestnictwa w szkoleniach podnoszących jakości realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie gmina miasto Oświęcim realizowała nadany uchwałą Nr XXIX/448/20 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 listopada 2020 roku "Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy

w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2021 - 2026". Program ten został opracowany na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i stanowi kontynuację oraz rozwinięcie działań realizowanych w oparciu o poprzednio obowiązujący w tym zakresie dokument.

Zadanie to realizowane było poprzez prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym poprzez działania edukacyjne mające na celu wzmocnienie kompetencji rodziców, budowanie planów pomocy rodzinie w odpowiedzi na oczekiwania i potrzeby członków rodziny. Udzielanie poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego oraz socjalnego, podobnie jak w latach poprzednich, przyczyniło się do zwiększenia skuteczności pracy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie. Metoda pracy interdyscyplinarnej realizowana w rodzinach objętych działalnością Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pozwoliła na prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i interwencyjnych. Istotnym elementem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była także działalność Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który funkcjonował dwa razy w miesiącu, we wtorki od godziny 17.00 do 19.00 . W ramach Punktu wsparcie świadczyli: prawnik, pracownik socjalny oraz konsultant.

W ramach działalności Punktu w 2022 roku udzielono 122 porad:

- * 21 porad prawnych,
- * 29 konsultacji pracownika socjalnego,
- * 72 konsultacje (porady) dla osób z problemem alkoholowym (integralna część zadania dotyczącego wspierania rodziny).

Dodatkowe działania realizowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy miasto Oświęcim:

Cel szczegółowy 1	Działanie	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźniki
Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w mieście Oświęcim	* Prowadzenie ewidencji procedury "Niebieskie Karty"	* Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu - Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w mieście Oświęcim	* liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty" w roku sprawozdawczym: 76 , * liczba ogólnie realizowanych procedur "Niebieskie Karty" w roku sprawozdawczym: 115 , * liczba zakończonych w roku sprawozdawczym procedur "Niebieskie Karty": 98
Cel szczegółowy 2	Działanie	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźniki
Edukacja społeczna mieszkańców miasta Oświęcim w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	* rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie (np. broszur, plakatów, ulotek)	* Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w mieście Oświęcim, * Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w	* liczba dystrybuowanych materiałów edukacyjnych: 100 , * liczba dystrybuowanych

		Oświęcimiu,	materialów edukacyjnych: 0 ,
	* realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych	* Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe funkcjonujące na terenie miasta Oświęcim	* liczba programów profilaktycznych: 37 , * liczba przeprowadzonych warsztatów - zajęć profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy: 354 ,
	* prowadzenie działań środowiskowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (np. warsztaty kompetencji wychowawczych, kampania społeczna, zajęcia edukacyjne, pikniki)	* Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w mieście Oświęcim, * Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, * Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu	* liczba działań środowiskowych: Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu uczestniczyła w 2 piknikach na terenie miasta Oświęcim.
Cel szczegółowy 3	Działanie	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźniki
Kompleksowe wsparcie i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz zagrożonym tym zjawiskiem	* dostęp do bezpłatnego i specjalistycznego poradnictwa	* Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, * Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, * Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu	* liczba udzielonych porad/konsultacji: MZI - 312, POIK - 119, MOPS - 213, * liczba rodzin, którym udzielono porad/konsultacji: MZI - 115, MOPS - 122, POIK - 25, * liczba spotkań Grup Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej: POIK - 12.
	* podejmowanie interwencji w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie lub dotkniętych tym zjawiskiem	* Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu * Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu	* liczba podjętych interwencji w środowisku: MOPS - 31, KPP - 155.
	* udzielanie pomocy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu	* Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu	* liczba osób objętych działaniami MKRPA, w przypadku których prowadzona jest procedura NK: 27.
	* kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie lub stosujących przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla	* Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, * Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu,	* liczba osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie: 9.

	sprawców przemocy w rodzinie	* Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu, * Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	
	* udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	* Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu	* liczba osób, którym udzielono schronienia: 0

Realizatorzy i partnerzy *Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2021 - 2026*, w dalszym ciągu podejmowali systemowe działania ukierunkowane na poprawę sytuacji rodzin, których celem było zwiększenie edukacji społecznej na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Służyły one zintegrowaniu działań instytucji lokalnych i zwiększeniu efektywności podejmowanych działań interwencyjnych, profilaktycznych i pomocowych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że założenia przyjęte w powyższym Programie stanowią kontynuację działań pomocowych wynikających z poprzednio obowiązującego w mieście programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Prace społecznie użyteczne

W 2022 roku w ramach działalności Ośrodka prowadzone były działania wspierające obejmujące organizację prac społecznie użytecznych. Jak miało to miejsce w latach poprzednich Ośrodek w tym czasie koordynował pracami społecznie użytecznymi na terenie miasta Oświęcim. Wykonywanie prac społecznie użytecznych realizowanych przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę jest jedną z form aktywizacji zawodowej. Prace te zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych i instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną. W ramach realizacji tego zadania Ośrodek w 2022 r.:

- * sporządził roczny plan potrzeb w zakresie realizacji prac społecznie użytecznych,
- * motywował osoby bezrobotne do utrzymywania aktywnej postawy na rynku pracy,
- * kierował osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- * współpracował z jednostkami miejskimi biorącymi udział w pracach społecznie użytecznych oraz z Powiatowym Urzędem Pracy w Oświęcimiu,
- * podejmował działania interwencyjne wobec osób, które nieprawidłowo wywiązywały się z wykonywania powierzonych prac (w przypadku jednej osoby w wyniku braku realizacji tych prac PUP podjął decyzję o karnym wyrejestrowaniu z ewidencji osób bezrobotnych).

W 2022 roku prace społecznie użyteczne były realizowane na terenie miasta przez: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu oraz Oświęcimskie Centrum Kultury. W pracach tych ogółem brało udział 10 osób, w tym 1 w OCK, a 9 w MOPS w Oświęcimiu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 13.242,00 zł, w tym udział finansowy Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu wyniósł 7.945,20 zł, natomiast udział finansowy

jednostek biorących udział w realizacji zadania kształtował się na poziomie 5.296,80 zł. Wykonywane na terenie miasta prace społecznie użyteczne obejmowały:

- prace porządkowe i konserwatorskie w budynkach administrowanych przez MOPS,
- porządkowanie opłacanych przez MOPS kwater na Cmentarzu Komunalnym,
- porządkowanie terenu wokół budynku Oświęcimskiego Centrum Kultury.

W MOPS w Oświęcimiu prace społecznie użyteczne w roku 2022 prowadzono w Domu Socjalnym, 9 osób je wykonujących w okresie maj - listopad 2022 r. wypracowało 1.205 godzin zegarowych. W ramach realizowanych prac społecznie użytecznych zrekonstruowano (usypiano na nowo) część wierzchnią wszystkich grobów ziemnych opłacanych przez Ośrodek, które wymagały w tym względzie korekty, usunięto z nich darń, korzenie i samosiejki, naprawiono i odmalowano krzyże. W przypadku kilkunastu grobów wykonano nowe krzyże wraz z tabliczkami. Zadanie to zostało wykonane w ramach projektu socjalnego prowadzonego w Schronisku dla osób bezdomnych, a jego uczestnikami były osoby bezdomne.

Należy podkreślić, że ta forma wsparcia jest niezwykle ważnym narzędziem aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i przynosi wymierne efekty we współpracy z osobami dotkniętymi problemem bezrobocia. Istotnym w tym względzie jest fakt, że prace społecznie użyteczne są wykonywane przez osoby mające znaczne trudności w zakresie podjęcia zatrudnienia, w tym osoby niepełnosprawne, czy znajdujące się w wieku nieatrakcyjnym dla potencjalnego pracodawcy, oddalone od rynku pracy, w tym osoby bezdomne.

Rozdział 6

System pomocy osobom bezdomnym

Schronisko dla osób bezdomnych w Oświęcimiu (zwane dalej Schroniskiem) działa jako ośrodek wsparcia dla bezdomnych mężczyzn i wchodzi do struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Jest ono instytucjonalną formą pomocy przeznaczoną dla bezdomnych mężczyzn, mających ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały na terenie miasta Oświęcim. Prawo pobytu, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz zawarciu kontraktu socjalnego, przyznawane jest w drodze decyzji administracyjnej, a Schronisko dysponuje 40 miejscami dla bezdomnych mężczyzn.

Na terenie Schroniska funkcjonuje Łaźnia miejska, przeznaczona dla osób bezdomnych przebywających poza placówką oraz mieszkańców miasta Oświęcim, którzy w swoich zasobach mieszkaniowych nie dysponują odpowiednio wyposażonymi pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi lub nie posiadają takich pomieszczeń - w grupie tej znajdują się usamodzielnione osoby bezdomne.

Obok Schroniska funkcjonuje Ogrzewalnia miejska przeznaczona dla bezdomnych mężczyzn z terenu miasta Oświęcim, a w przypadkach losowych lub w okresie niskich temperatur, aby przeciwdziałać zamarzaniu osób bezdomnych, również spoza jego terenu. Z uwagi na niskie temperatury, mogące zagrażać zdrowiu i życiu osobom pozostającym pod wpływem alkoholu, incydentalnie do Ogrzewalni miejskiej są przyjmowane osoby nie posiadające statusu osoby bezdomnej, a także kobiety. Pobyt w Ogrzewalni nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

W roku 2022 na podstawie decyzji administracyjnych objęto pomocą w formie tymczasowego schronienia w Schronisku dla osób bezdomnych łącznie 57 mężczyzn, w tym 12 po raz pierwszy. Ponadto Ośrodek umieścił 5 mężczyzn w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (znajdującymi się poza terenem miasta Oświęcim) oraz 2 kobiety w schronisku dla bezdomnych kobiet (znajdującym się poza terenem miasta Oświęcim). W celu nabycia usługi schronienia na 2022 r w schroniskach nie wchodzących do struktury Ośrodka zawarto 7 umów oraz 8 aneksów do umów, ponadto 1 umowę gotowości udzielenia schronienia dla bezdomnej kobiety - w razie zaistnienia takiej konieczności.

Z Ogrzewalni miejskiej skorzystało 70 osób, w tym 20 osób spoza terenu miasta Oświęcim. Z łaźni miejskiej skorzystało 98 osób, wśród nich znaleźli się mieszkańcy miasta Oświęcim, którzy w swoich zasobach mieszkaniowych nie posiadają dostępu do urządzeń sanitarnych lub mediów, w tym osoby bezdomne wynajmujące pokoje na terenie miasta.

Głównym celem Schroniska, obok udzielenia schronienia jest reintegracja społeczna i zawodowa osób bezdomnych, polegająca na wspieraniu tych osób w wychodzeniu z bezdomności i uzyskaniu samodzielności życiowej.

Celami szczegółowymi realizowanymi w Schronisku są:

- * objęcie osób bezdomnych schronieniem i kompleksowym wsparciem,
- * poprawa jakości życia osób bezdomnych i praca nad wzrostem motywacji do zmiany sposobu życia tych osób,
- * poprawa sytuacji bezdomnych przebywających w mieście Oświęcim,
- * zwiększenie uczestnictwa i aktywności osób bezdomnych w działaniach ukierunkowanych na poprawę ich sytuacji życiowej,
- * przeciwdziałanie zjawisku wykluczeniu społecznego.

Do zadań realizowanych w Schronisku należą:

- * zapewnienie schronienia osobom bezdomnym tego pozbawionym, *
- * zabezpieczenie finansowe w oparciu o rozeznaną indywidualną sytuację osoby bezdomnej,
- * zaspokojenie podstawowych potrzeb higienicznych,
- * zapewnienie niezbędnej odzieży i wyposażenia umożliwiającego samodzielność w Schronisku,
- * umożliwienie przygotowywania posiłków osobom bezdomnym, w tym jednego ciepłego,
- * organizacja wsparcia specjalistycznego,
- * organizacja działań środowiskowych, mających na celu integrację społeczną,
- * aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych,
- * prowadzenie działań interwencyjnych wobec osób bezdomnych,

* współpraca z instytucjami, organizacjami, kościołem i związkami wyznaniowymi, przedsiębiorstwami itp. w zakresie poprawy sytuacji osób bezdomnych,

*inne wsparcie wynikające z rozeznanych potrzeb osób bezdomnych i możliwości finansowych Ośrodka, mające na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, wspierającego reintegrację społeczną i zawodową osób bezdomnych.

Wszystkie osoby bezdomne przebywające w Schronisku objęte są kontraktami socjalnymi w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej - ogółem zawarto 110 kontraktów.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej motywowano użytkowników do złożenia wniosku w Urzędzie Miasta Oświęcim o przyznanie lokalu socjalnego z zasobów miasta Oświęcim, a także uzupełnienia wniosków złożonych w poprzednich latach o niezbędne dokumenty. W celu poprawy relacji rodzinnych prowadzona była aktywna współpraca z członkami rodzin osób bezdomnych, natomiast w stosunku do osób będących w trudnej sytuacji zdrowotnej, były podejmowane działania w kierunku uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podjęcia leczenia, umożliwiającego poprawę zdrowia. Z użytkownikami były podejmowane działania w kierunku aktywizacji zawodowej, w celu uzyskania i podniesienia kwalifikacji zawodowych, zwiększenia umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, w tym sporządzania dokumentów aplikacyjnych, uczestniczenia w rozmowach kwalifikacyjnych z potencjalnymi pracodawcami. W ramach realizowanej pracy socjalnej osoby bezdomne motywowano do utrzymania trzeźwego trybu życia, zachęcano do udziału w terapii uzależnień.

Dominującymi problemami wśród osób bezdomnych, które otrzymały prawo pobytu w Schronisku w 2022 roku były:

Alkoholizm - 36 osób. Część z nich nadużywała alkoholu okresowo, część utrzymywała całkowitą wstrzeźliwość od napojów alkoholowych. W 2022 r. 2 osoby uczęszczały naoringi, 11 osób skorzystało ze wsparcia profilaktycznego w ramach projektu socjalnego, prowadzonego w Domu Socjalnym, 2 osoby podjęły i zakończyły terapię uzależnień w trybie stacjonarnym.

Długotrwała choroba lub niepełnosprawność - 26 osób. 1 osoba bezdomna przebywająca w schronisku z usługami opiekuńczymi została umieszczona w domu pomocy społecznej.

Bezrobocie - 16 osób. W 2022 roku 12 osób pozostawało w zatrudnieniu, 14 wykonywało prace dorywcze. Ponadto 4 osoby objęte kontraktami socjalnymi, w których uwzględniono realizację dodatkowych zobowiązań, w związku z udziałem w instruktażu zawodowym, mającym na celu nabywanie kwalifikacji i umiejętności w zakresie wykonywania prac remontowo-budowlanych, aby zwiększyć ich szansę na podjęcie zatrudnienia. Trzy osoby natomiast wykonywały prace społecznie użyteczne.

W 2022 roku w ramach prowadzonej pracy socjalnej 9 osób usamodzielniało się, w tym 3 otrzymały mieszkania z zasobów miasta. Pięć osób zostało skierowanych do mieszkania chronionego treningowego, gdzie kontynuują proces wychodzenia z bezdomności. Użytkownicy Schroniska chętnie uczestniczyli w realizacji szeregu prac porządkowo - konserwacyjnych na rzecz placówki oraz Domu Socjalnego polegających np.

wymianie zamków, klamek, elementów armatury itp. W ciągu minionego roku dbali również o otoczenie Schroniska, w tym tereny zielone, które zagospodarowali dla własnych potrzeb.

W 2022 roku osoby bezdomne - użytkownicy Schroniska wspierali także funkcjonowanie Punktu pomocy rzeczowej dla obywateli Ukrainy przebywających w Oświęcimiu, w tym pomagały w rozładowywaniu przychodzących do Punktu darów, uczestniczyły w organizowaniu przestrzeni magazynu przeznaczonej na odzież, wykonały wieszaki, w celu jej lepszej ekspozycji, pomagały w sortowaniu i utylizacji odzieży zniszczonej, a także kartonów pozostały po przekazanych darach przez Urząd Miasta i mieszkańców miasta Oświęcim, instytucje i organizacje.

W roku sprawozdawczym osoby bezdomne kontynuowały współpracę z darczyńcami. W ramach tych działań użytkownicy Schroniska zaewidencjonowali 95 darowizn w postaci artykułów spożywczych, odzieży, obuwia, tekstyliów, artykułów chemii gospodarczej, naczyń, gotowych posiłków itp. Darowizny były dystrybuowane przez komitet wyłoniony spośród mieszkańców Schroniska z przeznaczeniem dla osób bezdomnych i ubogich z terenu miasta.

W roku 2022 kontynuowano spotkania Społeczności, których zrealizowano ogółem 5. W ramach spotkań omawiane były bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem placówki, a osoby bezdomne aktywnie uczestniczyły w rozwiązywaniu konfliktów interpersonalnych, czy występujących problemów w placówce.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono niezbędne prace konserwatorskie i naprawy, zakupiono meble, narzędzia, które osoby bezdomne wykorzystują w działaniach podejmowanych na terenie placówki i wokół budynku Schroniska, chemię gospodarczą, środki dezynfekcyjne i ochrony osobistej, gospodarstwa domowego i sprzęt AGD, artykuły papiernicze, artykuły spożywcze, tekstylia itp.

W schronisku realizowano projekt socjalny pn. „Bądź zmianą, którą pragniesz ujrzeć w świecie”. W ramach projektu zrealizowano:

- Działania środowiskowe:

* Święta Wielkanocne pn. "Pan z martwych powstał" (objęto wsparciem 25 osób) - forma zajęć została ograniczona do przygotowania posiłków świątecznych i wydania ich osobom bezdomnym, z zachowaniem reżimu sanitarnego.

* Święta Bożego Narodzenia pn. "Tryumfy Króla Niebieskiego" (objęto wsparciem 25 osób) - święta celebrowano przy wspólnym stole podczas uroczystej Wigilii, w której uczestniczył Zastępca Prezydenta Miasta i Dyrektor MOPS. Działaniami środowiskowymi w Schronisku, organizowanymi z okazji świąt były objęte również osoby bezdomne, przebywające w Ogrzewalni miejskiej, jak również 1 osoba samotna, która w ramach procesu wychodzenia z bezdomności opuściła już Schronisko.

* Oprócz działań środowiskowych związanych ze świętami zrealizowano i inne: "Strefa łamigłówek" (ilość zajęć: 1, uczestniczyło 17 osób) oraz Grillomaniacy (ilość zajęć: 1, uczestniczyło 25 osób).

- Działania edukacyjne:

* "Centrum ogrodnicze" o tematyce ogrodniczej (ilość zajęć: 16, uczestniczyły 2 osoby),

* "Wiem co jem" o tematyce kucharskiej (ilość zajęć: 20, uczestniczyło 25 osób),

* "Projekt zrób to sam" (ilość zajęć: 2, uczestniczyły 3 osoby),

W ramach działań edukacyjnych uczestnicy nabywali umiejętności w zakresie racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi (trening budżetowy) oraz niezbędne w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W trakcie zajęć o tematyce ogrodniczej kontynuowano prowadzenie zielnika, który pozwolił na kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych wśród mieszkańców Schroniska. Dodatkowo w trakcie zajęć ogrodniczych był prowadzony ogródek warzywny - a pozyskane z niego warzywa były wykorzystywane w trakcie zajęć kulinarnych. Mieszkańcy dbali również o tereny zielone wokół budynku. W celu podlewania roślin mieszkańcy Schroniska pozyskiwali deszczówkę. Warto podkreślić, że część zasadzonych roślin pozyskali we własnym zakresie, poprzez zakup lub uzyskanie sadzonek od innych osób. W ramach projektu zostały wykonane nowe krzyże wraz z tabliczkami, które zostały umieszczone w miejsce zniszczonych na kwaterach osób samotnych, w tym bezdomnych na Cmentarzu Komunalnym w Oświęcimiu, których pochówek organizował MOPS. Kontynuowano także prowadzenie fanpage Schroniska na portalu społecznościowym, za pomocą którego była promowana praca grupowa środowiskowa realizowana w Schronisku. Działaniami projektowymi została objęta grupa 50 osób bezdomnych. Osoby bezdomne były również beneficjentami projektu socjalnego pn. "Cel bez działania jest tylko snem na jawie", w ramach którego, oprócz indywidualnych konsultacji profilaktycznych, zrealizowany 4 wykłady profilaktyczne, w zakresie uzależnień i budowania strategii radzenia sobie z głodem alkoholowym.

Pracownicy Schroniska współpracowali z Policją, Strażą Miejską, a także służbą zdrowia w zakresie pomocy osobom bezdomnym, ze szczególnym uwzględnieniem okresu zimowego, w którym w ramach "Akcji zima" funkcjonował telefon alarmowy.

Przeprowadzona ocena podejmowanych działań na rzecz osób bezdomnych w latach 2020 - 2022 ukazuje, że w roku 2022 liczba osób bezdomnych objętych wsparciem w Schronisku wzrosła, co spowodowane jest zniesieniem ograniczeń z dostępem do placówki, wynikających z pandemii koronawirusa. W 2022 roku wzrosła liczba osób korzystających ze schroniska po raz pierwszy, które w okresie poprzedzającym pobyt w placówce korzystały ze wsparcia oferowanego przez rodzinę, znajomych, wykorzystywały swoje możliwości w celu zapewnienia sobie schronienia. Dostrzegalna jest także tendencja wzrastająca w zakresie pogarszającego się stanu zdrowia osób bezdomnych obejmowanych wsparciem na terenie miasta - osoby te coraz częściej wymagają wsparcia specjalistycznego, świadczonego także przez placówki, w tym zdrowotne spoza miasta Oświęcim. Zwiększa się także liczba osób czasowo bezdomnych, na które postanowieniem prokuratorskim został nałożony nakaz opuszczenia miejsca zamieszkania i w związku z tym osoby te ubiegały się o miejsce w Schronisku na czas obowiązywania przedmiotowego nakazu. Po trudnym okresie pandemii kontynuowana jest praca w zakresie motywowania osób bezdomnych, które zakończyły przewidziany w Schronisku proces readaptacji społecznej i zawodowej do skorzystania ze wsparcia w postaci pobytu mieszkaniu treningowym.

Rozdział 7

Programy i projekty realizowane w roku 2022

Podstawowym dokumentem programowym określającym politykę miasta Oświęcim w zakresie pomocy społecznej jest gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, a ustawowym koordynatorem jej realizacji jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. W ślad za zapisami przyjętej Strategii oraz stosownie do rozeznaczonych potrzeb Ośrodek realizował w roku 2022 także lokalne programy pomocy społecznej, w tym osłonowe oraz projekty socjalne uwzględniając aktualnie zdiagnozowane potrzeby mieszkańców. Ponadto w roku 2022 Ośrodek w imieniu miasta Oświęcim aplikował o środki zewnętrzne w ramach programów rządowych.

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2021 - 2026,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu jest koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2021 - 2026", która przyjęta została Uchwałą Nr XXXIII/539/21 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 marca 2021 r. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znacznym stopniu przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument ten stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorców interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań jest prowadzony przez Zespół oceniający realizację Strategii, powołany Zarządzeniem Nr 0050.118.2021 Prezydenta Miasta Oświęcim z dnia 24 sierpnia 2021 r. (ze zm.). W skład Zespołu weszli przedstawiciele podmiotów realizujących Strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Zespół dokonuje oceny poziomu wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotowuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej w mieście przekazuje Prezydentowi i Radzie Miasta Oświęcim, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Raport monitoringowy wraz z oceną skuteczności polityki społecznej w mieście Oświęcim w zakresie realizacji Strategii za rok 2022 przekazany zostanie 30 kwietnia b.r. Prezydentowi Miasta Oświęcim, a następnie przedstawiony zostanie Radzie Miasta Oświęcim w ramach raportu o stanie gminy, o którym mowa w art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 40).

2. Oświęcimski Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021 - 2025

Lokalny Program Pomocy Społecznej pn. "Oświęcimski Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021 - 2025" został przyjęty Uchwałą Nr XXX/477/20 Rady Miasta Oświęcim z dnia 21 grudnia 2020 roku.

W 2022 roku uczestnikami powyższego Programu było 78 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uczestnikami Programu była grupa mieszkańców miasta Oświęcim korzystająca ze wsparcia Ośrodka, w tym część osób bezdomnych i część mieszkańców Domu Socjalnego. Głównym celem "Oświęcimskiego Programu Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021 - 2025" jest identyfikacja potrzeb i inicjowanie działań ukierunkowanych na inkluzję społeczną osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego i doświadczających skutków tego zjawiska, zamieszkujących na terenie miasta Oświęcim, poprzez aktywizację społeczną i zawodową.

W ramach celu głównego Programu wyznaczono następujące cele szczegółowe:

- * poprawa sytuacji osób/grup, społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie poprzez promowanie i rozwijanie różnych form aktywizacji społecznej i zawodowej,
- * niwelowanie skutków wykluczenia społecznego poprzez realizację działań aktywizujących,
- * zwiększenie integracji społecznej osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego lub doświadczających skutków tego zjawiska,
- * rozwój nowych form wsparcia kierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie, stanowiących uzupełnienie dotychczasowych zasobów lokalnych,
- * rozwój potencjału oraz kompetencji społecznych osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez działania edukacyjne,
- * rozwój wiedzy i umiejętności w zakresie poprawy funkcjonowania społecznego i zdrowotnego poprzez działania profilaktyczne,
- * wzmocnienie działań profilaktycznych wśród osób wykluczonych społecznie i zagrożonych tym zjawiskiem,
- * mobilizowanie osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym do samopomocy środowiskowej, w tym sąsiedzkiej,
- * wzrost poczucia sprawczości i odpowiedzialności za wywoływanie pozytywnych zmian, zmierzających do poprawy funkcjonowania w obszarze społecznym, zawodowym, zdrowotnym,
- * promowanie wolontariatu wzmacniającego postawy prospołeczne, aktywność i solidarność obywatelską,
- * promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i rozwoju zainteresowań.

Powyższe cele mają być realizowane poprzez pracę socjalną, działania edukacyjne, profilaktyczne, integracyjne, samopomocowe, wolontarystyczne.

Całkowity budżet przeznaczony na realizację Programu w 2022 roku wynosił 353.721,00 zł i został wykorzystany w kwocie 290.775,53 zł. W ramach powyższych środków pokryte zostały koszty: wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla 3 pracowników etatowych Domu Socjalnego, wynagrodzeń w ramach umów cywilnoprawnych w zakresie realizacji instruktaży zawodowych, usług edukacyjno-terapeutycznych i pełnienia usług opieki i dozoru. Ponadto pokryte zostały bieżące wydatki związane z realizacją Programu, w tym m.in.: zakup materiałów, narzędzi, tekstyliów, artykułów chemicznych, doposażenie mieszkań chronionych, aneksów kuchennych oraz sanitariatów.

Program koncentrował się na uzupełniających się obszarach: pracy socjalnej, oddziaływaniach profilaktycznych i edukacyjnych, ukierunkowanych na reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego. W ramach pracy socjalnej realizowano wsparcie w zakresie: poprawy sytuacji socjalno-bytowej mieszkańców Domu Socjalnego, rozwiązywania konfliktów rodzinnych oraz sąsiedzkich, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także wypełniania dokumentów i załatwiania spraw urzędowych. W/w osoby były motywowane do zmiany dotychczasowej sytuacji życiowej m.in. poprzez podjęcie terapii w zakresie problemu alkoholowego oraz utrzymywania abstynencji od napojów alkoholowych. Starszy pracownik socjalny pracował z mieszkańcami w zakresie przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, jak również prowadzonej pracy socjalnej ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów dnia codziennego, wywoływania i utrwalania pozytywnych zmian w społecznym funkcjonowaniu. Praca socjalna była realizowana w 27 środowiskach, w których łącznie przebywało 28 osób. Powyższe wsparcie uzupełniane było przez pracę Opiekunów z mieszkań chronionych współpracujących z ich mieszkańcami, w tym w zakresie utrzymywania prawidłowej higieny osobistej, dbania o czystość w mieszkaniach oraz sanitariatach, a także o racjonalne gospodarowanie posiadanymi środkami finansowymi, jak również nawiązania kontaktu z lekarzem, w celu określenia i poprawy stanu zdrowia. Warto podkreślić, że Opiekunowie w mieszkaniach chronionych uczestniczyli w wizytach lekarskich, jak również w wizytach w punktach szczepień z mieszkańcami, jeżeli wystąpiła taka konieczność. Ponadto pomagali w realizowaniu codziennych czynności, sprzątaniu pomieszczeń, sporządzaniu sprawunków, dla osób u których okresowo pogorszył się stan zdrowia, uniemożliwiając samodzielność w powyższym zakresie. Część osób bezdomnych przeszła ze Schroniska do mieszkań chronionych treningowych, w których kontynuują proces wychodzenia z bezdomności.

W ramach Programu w 2022 roku przygotowano projekt socjalny pn. "Cel bez działania jest tylko snem na jawie", w ramach którego zrealizowano następujące wsparcie:

- * 30 godzin konsultacji profilaktycznych w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w tym leków, z których skorzystało ogółem 14 osób,

- * 4 wykłady profilaktyczne, w których udział wzięły ogółem 23 osoby,

- * zrealizowano zajęcia ogrodnicze "Wiosna, ach to Ty" (ilość zajęć 2, w których uczestniczyło 5 osób), w trakcie których obsadzono kwiatami klomby i kwietniki, w obrębie budynku, w którym są zorganizowane mieszkania chronione. Kwiaty i zioła pozyskano w ramach współpracy z firmą Plantpol, a także dzięki

zaangażowaniu mieszkańców. Kwiaty sadzili, a następnie o nie dbali mieszkańcy w ramach budowania odpowiedzialności za miejsce zamieszkania. W ramach zajęć kontynuowano prowadzenie zielnika, z którego korzystali mieszkańcy mieszkań chronionych.

W ramach powyższego projektu zrealizowane zostały:

- * zajęcia kulinarne "Masterchef" (ilość zajęć: 2, w których uczestniczyło 8 osób),
- * zajęcia kreatywne "Zrób coś z niczego" (ilość zajęć: 2, w którym uczestniczyło 6 osób),
- * zajęcia promujące tematykę recyklingu "Tyle zysku, ile odzysku" (ilość zajęć: 1, w którym uczestniczyły 2 osoby). W ramach zajęć mieszkańcy mieszkań chronionych przygotowali zużyte sprzęty RTV i AGD, które zostały w ramach akcji "kwiaty za elektrograty" prowadzonej podczas EkoMajówki zamienione na rośliny, które następnie zostały posadzone przez budynkiem Domu Socjalnego.
- * działania środowiskowe "Spotkanie z Mikołajem", w którym wzięło udział 10 osób,
- * działania środowiskowe "Opowieść Wigilijna", podzielone na dwa spotkania, w których łącznie wzięło udział 16 osób.

Działania środowiskowe były okazją do wspólnego przygotowania się do Świąt Bożego Narodzenia, ich celebrowania podczas uroczystej Wigilijki, jak również integracji mieszkańców, co było istotne z uwagi na dotychczasowe ograniczenia wynikające z pandemii koronawirusa, ale także i z uwagi na pojawienie się w Domu Socjalnym nowej grupy lokatorów.

W ramach reintegracji zawodowej w roku 2022 zrealizowano 1 instruktaż zawodowy, którego celem było nabycie umiejętności pożądaných przez potencjalnych pracodawców (nabywanie kwalifikacji w pracach remontowo-budowlanych) przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w łącznej ilości 180 godzin dla 6 osób. Przeprowadzony instruktaż zawodowy obok nabycia umiejętności zawodowych przyczynił się do polepszenia stanu technicznego kilku pomieszczeń mieszkalnych w Domu Socjalnym oraz sanitariatach w Schronisku dla osób bezdomnych.

W 2022 roku dwie spośród osób korzystających z pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym usamodzielnily się i zamieszkały w lokalach socjalnych, natomiast pięć kolejnych osób dotychczas przebywających w Schronisku zostało objętych wsparciem w postaci w pobytu mieszkaniu chronionym treningowym - kontynuując proces wychodzenia z bezdomności.

W okresie od lutego do grudnia 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zlecił pełnienie dozoru opiekunom Domu Socjalnego celem zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom budynku, mienia Ośrodka, nadzoru nad przestrzeganiem obowiązującego w budynku Regulaminu i niwelowania zachowań społecznie nieakceptowalnych. Opiekunowie pełnili dozór w godzinach popołudniowo-wieczornych, także w soboty, niedziele i dni świąteczne. Ogółem zrealizowano 1.018 godzin usług opieki nadzoru. W pozytywnym budowaniu wizerunku miejsca zamieszkania aktywnie uczestniczyli mieszkańcy Domu Socjalnego oraz osoby uczestniczące w realizacji prac społecznie użytecznych (w tym użytkownicy

Schroniska), którzy wykonując prace na rzecz społeczności lokalnej, dbali o stan techniczny budynku, porządek w częściach wspólnie użytkowanych przez mieszkańców, jak również w bliskim otoczeniu budynku.

Realizację Programu wspierała Straż Miejska w Oświęcimiu, Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu, w tym dzielnicowi, Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, w tym kuratorzy, pielęgniarki i opiekunki środowiskowe, pracownicy socjalni, darczyńcy i mieszkańcy Domu Socjalnego. Kompleksowe wsparcie zapewnione w ramach Programu i uzupełnione przez inne działania realizowane przez MOPS, pozwoliły na kontynuację udzielania skutecznej pomocy osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, wynikającej m.in. ze złego stanu zdrowia, niepełnosprawności, a także ograniczeń osobistych, utrudniających aktywizację społeczną i zawodową. Liczną grupę osób wspieranych w ramach Programu stanowili użytkownicy Schroniska, którzy docelowo mogą kontynuować proces readaptacji społecznej i zawodowej w mieszkaniach chronionych treningowych prowadzonych w Domu Socjalnym.

3. Lokalny Program Oslonowy dla najuboższych mieszkańców miasta Oświęcim, którzy ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu mieszkalnego związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu jest także realizatorem Lokalnego Programu Oslonowego dla najuboższych mieszkańców miasta Oświęcim, którzy ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu mieszkalnego związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych. Program ten został uchwalony Uchwałą Nr LII/1007/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 sierpnia 2018 roku. Jego nowelizacja w roku 2020 była skutkiem analizy jego funkcjonowania, w tym wysokości pierwotnie przyjętych kryteriów dochodowych i maksymalnej wysokości pomocy (Uchwała Nr XXV/390/20 Rady Miasta Oświęcim z dnia 26 sierpnia 2020). Tekst jednolity uchwały Nr LII/1007/18 wprowadzającej przedmiotowy Program został ogłoszony w drodze obwieszczenia przez Radę Miasta Oświęcim z dnia 29 września 2021 r. i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego z 11 października 2021 roku poz. 5612.

Program powyższy został przyjęty na okres od dnia 1 października 2018 roku do dnia 31 marca 2023 roku. Wsparciem w ramach Programu mogą być objęte osoby, które ponoszą zwiększone koszty ogrzewania związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych, takich jak: ogrzewanie gazowe, elektryczne, olejowe, bądź polegające na podłączeniu do miejskiej sieci ciepłowniczej, która to zmiana systemu ogrzewania w zajmowanym przez nie lokalu nastąpiła nie wcześniej niż przed dniem 25 lutego 2015 roku. Obecnie wsparcie wynikające z Programu może zostać udzielone w ramach dwóch przedziałów dochodowych:

a) w przypadku osób/rodzin, których dochód nie przekracza 100% aktualnej wysokości kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, pomoc może być udzielona do kwoty 600,00 zł na kwartał w okresie grzewczym,

b) w przypadku osób/rodzin, których dochód jest wyższy niż 100% aktualnej wysokości kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, ale nie przekracza 180% tego kryterium, pomoc może być udzielona do kwoty 400,00 zł na kwartał w okresie grzewczym.

Od dnia 1 stycznia 2022 r. na gruncie pomocy społecznej obowiązuje następujące kryterium dochodowe:

- dla osoby samotnie gospodarczej jest to kwota 776,00 zł, podwyższona dla celów realizacji Programu do 180% wynosi 1.396,80 zł,

- na osobę w rodzinie jest to kwota 600,00 zł, podwyższona dla celów realizacji Programu do 180% wynosi 1.080,00 zł.

W roku 2022 na kwartał B (okres grzewczy 2021/2022) obejmujący okres od stycznia do marca 2022 roku złożonych zostało 10 wniosków o udzielenie wsparcia w ramach przedmiotowego Programu i wszystkie rozpatrzone pozytywnie. Wsparcia udzielono 6 osobom/rodzinom osiągającym dochody w wysokości nieprzekraczającej 100% aktualnego kryterium dochodowego w pomocy społecznej, pozostałe osoby/rodziny objęte wsparciem to osoby uzyskujące dochody do 180% aktualnego kryterium dochodowego. Łączna wysokość udzielonego wsparcia na kwartał B obejmujący miesiące od stycznia do marca 2022 roku wyniosła 4.497,59 zł.

W roku 2022 na kwartał A (okres grzewczy 2022/2023) obejmujący okres od miesiąca października do grudnia 2022 roku złożono 4 wnioski o udzielenie wsparcia w ramach Programu i wszystkie zostały rozpatrzone pozytywnie. Wsparcia udzielono 4 osobom/rodzinom osiągającym dochody w wysokości nieprzekraczającej 100% aktualnego kryterium dochodowego w pomocy społecznej. Łączna wysokość udzielonego wsparcia na kwartał A obejmujący miesiące od października do grudnia 2022 roku wyniosła 2.000,00 zł.

Przedmiotowy Program obowiązuje do dnia 31 marca 2023 r. Z uwagi na tę okoliczność a także wzrost kosztów utrzymania, wskazane wydaje się przyjęcie nowego programu osłonowego z jednoczesnym rozważeniem podwyższenia wysokości wsparcia udzielanego w ramach programu, a także podwyższenia kryteriów dochodowych uprawniających do jego uzyskania.

Łączna kwota wsparcia udzielonego w ramach Programu w roku 2022 wyniosła 6.497,59 zł.

4. Wieloletni rządowy program "Posilek w szkole i w domu" na lata 2019-2023

Celem przedmiotowego programu jest udzielenie wsparcia finansowego gminom w zakresie realizacji ich zadania własnego o charakterze obowiązkowym określonego w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej t.j. zapewnienia posiłku osobie tego pozbawionej oraz dożywiania dzieci⁶⁾. W programie tym miasto Oświęcim uczestniczy od początku jego obowiązywania a wolę przystąpienia do niego określa Uchwała Nr II/14/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie przystąpienia gminy Miasto Oświęcim do wieloletniego rządowego programu "Posilek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 oraz

⁶⁾ Program powyższy nie obejmuje obywateli Ukrainy przebywających legalnie na terytorium RP w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

podwyższenia kwoty kryterium dochodowego i ustalenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia w ramach realizacji tego programu (Dz.Urz. Woj. Małopolskiego z 2018 r. poz. 8067).

W roku sprawozdawczym na realizację zadań w zakresie dożywiania z wykorzystaniem przedmiotowego programu wydatkowano łącznie 676.455,78 zł, w tym kwotę 426.167,14 zł pochodzącą z budżetu państwa - jako pozyskaną w ramach w/w programu.

Rozdział 8

Zadania realizowane przez Ośrodek w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy

W związku z sytuacją zbrojną na terytorium Ukrainy, Ośrodek realizuje szereg zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.), zwanej dalej specustawą. Celem ich jest udzielenie wsparcia i umożliwienie bytowania obywatelom Ukrainy, którzy przybyli w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi i deklarując zamiar pozostania na terytorium Polski.

Przyznawanie i wypłata świadczenia pieniężnego za zakwaterowanie i wyżywienie obywatela Ukrainy.

Zgodnie z art. 13 specustawy, każdemu podmiotowi, który zapewnił zakwaterowanie i wyżywienie obywatelowi Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1 specustawy może być przyznane na jego wniosek świadczenie pieniężne z tego tytułu - w wysokości 40 zł za dzień, nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Okres wypłaty przedmiotowego świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych okolicznościach, które podobnie jak wysokość świadczenia określa Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz.U. z 2022 r. poz. 1020 ze zm.).

Do dnia 31 grudnia 2022 r. zostało złożonych 447 wniosków o wypłatę przedmiotowego świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie 681 obywateli Ukrainy. Z tego na dzień 31 grudnia 2022 r. rozpatrzono 407 wniosków, 1 wniosek przekazano zgodnie z właściwością do innej gminy, a 20 pozostawiono bez rozpoznania. W ramach realizacji ww. zadania w okresie od kwietnia 2022 r. do grudnia 2022 r. wypłacono kwotę 1.985.760,00 zł dla 179 podmiotów zapewniających obywatelom Ukrainy zakwaterowanie i wyżywienie.

Realizując przedmiotowe zadanie, nie tylko poddawano analizie złożone wnioski i zakres zawartych w nich danych, ale także stosownie do wytycznych otrzymanych od Wojewody Małopolskiego dokonywano wejścia w środowisko celem protokolarnej weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia pod kątem zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego oraz prawdziwości podanych danych. Wejść kontrolnych dokonano w 32 środowiskach.

Przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy.

Zgodnie z regulacją art. 26 pkt 1 specustawy, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 specustawy przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Do dnia 31 grudnia 2022 wpłynęło 180 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych złożonych przez obywateli Ukrainy posiadających status UKR. W 2022 roku przyznano i wypłacono dla 207 dzieci 1.008 miesięcznych świadczeń.

Łączne wydatki na realizację w 2022 roku świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy wyniosły 201.345,45 zł, z tego 188.930,63 zł na wypłatę świadczeń i 12.414,82 zł na opłacenie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Przyznawanie i wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł

Zgodnie z art. 31 specustawy, obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 specustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Do dnia 31 grudnia 2022 r. zostało złożonych 606 wniosków o wypłatę przedmiotowego świadczenia dla 1.109 obywateli Ukrainy. Do dnia 31 grudnia 2022 r. rozpatrzono 594 wnioski dla 1.090 osób i wypłacono na łączną kwotę 327.000,00 zł.

Przyznawanie i wypłata świadczeń pomocy społecznej

Zgodnie z regulacją art. 29 i 30 specustawy obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 specustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą zostać przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Do dnia 31 grudnia 2022 r. :

- * 9 obywatelom Ukrainy przyznano zasiłki stałe, w tym w 7 przypadkach wraz z opłaceniem składki na ubezpieczenie zdrowotne,

- * 22 osobom/rodzinom będącym obywatelami Ukrainy przyznano zasiłki okresowe,

- * 24 osobom/rodzinom będącym obywatelami Ukrainy zasiłki celowe przeznaczone na zakup żywności lub posiłku,

- * 2 osobom/rodzinom będącym obywatelami Ukrainy specjalne zasiłki na zakup żywności lub posiłku.

- * 1 osobę będącą obywatelem Ukrainy skierowano do ŚDS w Oświęcimiu,

* 147 dzieciom przyznano pomoc doraźną w postaci gorącego posiłku dla dziecka lub młodzieży w okresie nauki realizowanego w szkole lub przedszkolu w oparciu o art. 48b ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej - bez wydania decyzji.

Ponadto Ośrodek zawarł w 2022 roku 19 porozumień ze szkołami i przedszkolami z terenu miasta Oświęcim, w oparciu, o które w placówkach tych realizowane były gorące posiłki dla Ukraińskich dzieci i młodzieży - jako forma wsparcia doraźnego przyznanego w oparciu o art. 48b ust. 5 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej. Przedmiotowe porozumienia określały zasady techniczne współdziałania w wydawaniu uczniom/dzieciom przyznanego gorącego posiłku, regulowania należności przeznaczonej na pokrycie kosztu przygotowania przez placówkę posiłku oraz zasady przeprowadzania kontroli ich realizacji.

Łączny koszt świadczeń w zakresie pomocy społecznej udzielonych obywatelom Ukrainy w roku 2022 r. wyniósł 76.864,93 zł, w tym 76.464,93 zł to udział Funduszu Pomocy, a 400,00 zł to środki własne miasta.

Przyznawanie i wypłacanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów

Zgodnie z regulacją art. 53 specustawy obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 specustawy, mogą być przyznawane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym na zasadach określonych w rozdziale 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, z zastrzeżeniem ust. 2-4 ustawy.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. wniosków o przyznanie przedmiotowego świadczenia zostało złożonych 7 przez obywateli Ukrainy i dotyczyły one roku szkolnego 2022/2023. W konsekwencji przyznano świadczenia dla 7 dzieci na łączną kwotę 6.944,00 zł. Świadczenia te zostały sfinansowane z Funduszu Pomocy.

Punkt pomocy rzeczowej dla osób z Ukrainy przebywających w Oświęcimiu.

W pomieszczeniach budynku administrowanego przez Ośrodek przy ul. Partyzantów 1 w Oświęcimiu działał zorganizowany doraźnie Punkt pomocy rzeczowej dla osób z Ukrainy przebywających w Oświęcimiu, jako element dystrybucji pomocy gromadzonej w ramach zbiórki miejskiej. Dary przekazywane były przez mieszkańców miasta Oświęcim, przedsiębiorców i stowarzyszenia, organizacje społeczne i zawodowe, a także pochodziły od miasta Oświęcim i z zagranicy. Punkt wydawał pozyskany od darczyńców asortyment obejmujący żywność, w tym dla niemowląt i małych dzieci, odzież i obuwie, wózki dziecięce, kosmetyki i środki czystości oraz higieny dla dorosłych i dzieci, pampersy, telefoniczne pakiety startowe, pościel i koce, żywnościowe paczki świąteczne (wydawane w miesiącu kwietniu). Punkt pracował w terminach i godzinach adekwatnych do zakresu posiadanego asortymentu i istniejących potrzeb ludności Ukraińskiej, w tym początkowo nawet przez 7 dni w tygodniu. Punkt obsługiwany był przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, wspieranych okresowo przez wolontariuszy, a także użytkowników Schroniska dla osób bezdomnych uczestniczących przy rozładunku darów. Gromadzone dary były wydawane za protokołem wydania asortymentu (pokwitowanie). O możliwości skorzystania ze wsparcia świadczonego przez Punkt, Ośrodek informował obywateli Ukrainy przy wypełnianiu i składaniu wniosków o jednorazowe świadczenie 300, w ogłoszeniach tłumaczonych także na język ukraiński, zamieszczanych na stronie internetowej Ośrodka i Urzędu Miasta Oświęcim, na obiektach administrowanych przez Ośrodek.

Sprawowanie nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletniego obywatela Ukrainy.

Zgodnie z regulacją art. 25 ust. 3 specustawy nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych - w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych albo inna jednostka organizacyjna wskazana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwe ze względu na miejsce pobytu małoletniego. Do dnia 31 grudnia 2022 r. do Ośrodka wpłynęły 33 postanowienia Sądu Rejonowego w Oświęcimiu o ustanowieniu 26 opiekunów tymczasowych dla 37 małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przebywali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za nie zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, którzy mają reprezentować i sprawować pieczę nad ich osobami i majątkiem. W ramach przedmiotowego zadania prowadzone były wizyty monitorujące środowiska, a w razie stwierdzenia zmian w środowisku jak np. opuszczenie terenu miasta Oświęcim, Ośrodek informował o tym Sąd Rejonowy w Oświęcimiu oraz właściwy ośrodek pomocy społecznej.

Wsparcie psychologiczne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2022 zorganizował również wsparcie psychologiczne dla obywateli Ukrainy. Wsparcie to było realizowane przez Ukrainką psycholog i objęto nim 9 osób.

Wykonanie powyższych zadań wymagało zaangażowania ze strony większości pracowników zatrudnionych w Ośrodku, w tym zwłaszcza w zakresie pokonania bariery językowej w komunikacji, a także bezzwłocznego wejścia w realizację nowych zadań o stosunkowo szerokim i odmiennym zakresie. W tym celu w Ośrodku korzystano z tłumaczonych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej formularzy, z własnych formularzy i wzorów niezbędnych oświadczeń przetłumaczonych na zlecenie Ośrodka, z pomocy zatrudnionych w Ośrodku tłumaczy nieprzysięgłych, z pomocy pracownika Urzędu Miasta Oświęcim znającego język ukraiński, a także z własnej znajomości języka rosyjskiego przez pracowników Ośrodka. Realizując powyższe zadania pracownicy informowali ludność ukraińską o innych znanych im formach wsparcia dostępnych dla obywateli Ukrainy, jak np. o możliwości uzyskania dofinansowania na realizację wykupu leków - health4ukraine.com/pl

Rozdział 9

Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, przyznawanie i wypłata świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów oraz wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w oparciu o art. 411 ust. 10g ustawy Prawo ochrony środowiska.

Obok szeroko rozumianych zadań pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu realizuje również zadania z zakresu potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze

środków publicznych. W roku 2022 stosownie do udzielonego Dyrektorowi Ośrodka upoważnienia przez Prezydenta Miasta Oświęcim oraz regulacji art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowań administracyjnych wydano:

- 95 decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- 26 decyzji o umorzeniu postępowania, odmowie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej oraz o wygaszeniu pierwotnie wydanych decyzji.

Kolejnym zadaniem statutowym wykonywanym przez Ośrodek jest przyznawanie i wypłacanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim. Zadanie to realizowane jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2230) oraz o Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Oświęcim uchwalony Uchwałą Nr XXXV/686/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 maja 2017 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Oświęcim (ze zm.).

W 2022 roku w ramach realizacji przedmiotowego zadania wydanych zostało 112 decyzji administracyjnych.

Na rok budżetowy 2022 składają się następujące okresy (rok szkolny) realizacji pomocy materialnej (stypendium szkolnych):

A: rok szkolny 2021/2022 (wrzesień-czerwiec) obejmuje okres od stycznia do czerwca 2022 roku,

B: rok szkolny 2022/2023 (wrzesień-czerwiec) obejmuje okres od września do grudnia 2022 roku.

Okres A od stycznia do czerwca 2022 roku

- * 57 stypendystów kontynuowało realizację przyznanego świadczenia z roku szkolnego od września 2021 roku do czerwca 2022 roku.

W okresie styczeń - czerwiec 2022 roku wypłacono (zrefundowano) uprawnionym koszty poniesione w związku z edukacją dzieci w ramach ww. pomocy na kwotę 64.346,70 zł.

Okres B od września do grudnia 2022 roku do MOPS wpłynęło 55 wniosków, z czego:

- * 55 wniosków spełniało ustawowe wymogi do przyznania ww. pomocy na okres całego roku szkolnego tj. od września 2022 roku do czerwca 2023 roku.

W okresie wrzesień - grudzień 2022 roku wypłacono (zrefundowano) uprawnionym koszty poniesione w związku z edukacją dzieci w ramach ww. pomocy na kwotę 40.847,75 zł.

Ze względu na odrębność finansowania i sprawozdawczość, dane powyższe nie uwzględniają objęcia świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla dzieci i młodzieży - obywateli Ukrainy, a dane w tym zakresie zostały zawarte w rozdziale 8 sprawozdania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu od miesiąca grudnia 2020 roku realizuje zadanie polegające na wydawaniu zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w oparciu o art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, w związku z ubieganiem się przez osobę fizyczną o dofinansowanie z Narodowego lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach realizacji przedmiotowego zadania w roku 2022 wydanych zostało łącznie 30 zaświadczeń w powyższym zakresie, w tym dla 22 gospodarstw wielosobowych i 8 gospodarstw jednoosobowych.

Rozdział 10

Realizacja świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń wychowawczych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka określonego ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz świadczenia dobry start.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2022 realizował na rzecz mieszkańców miasta Oświęcim także zadania zlecone z zakresu administracji rządowej na podstawie następujących aktów prawnych:

- 1) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.),
- 2) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 1205),
- 3) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1297),
- 4) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 1577 ze zm.) w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1981),
- 5) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży "Za życiem" (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1329 ze zm.),
- 6) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz.U. z 2018 poz. 1061 ze zm.).

Na realizację tych zadań łącznie z kosztami obsługi w roku 2022 wydatkowano kwotę 26.440.168,89 zł, w tym kwotę 204.658,45 zł finansowaną z Funduszu Pomocy na realizację świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy uprawnionych do tych świadczeń w związku z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych za 2022 rok:

Świadczenia rodzinne w 2022 roku pobierało 1.730 rodzin, w tym uprawnionych do **zasilku rodzinnego**, który jest podstawowym świadczeniem rodzinnym, posiadały 564 rodziny. Łącznie w okresie od stycznia do grudnia 2022 r. wypłacono zasiłki rodzinne:

- * na rzecz 364 dzieci w wieku do ukończenia 5 roku życia (2.714 zasiłków miesięcznych),
- * na rzecz 903 dzieci w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia (7.542 zasiłki miesięczne),
- * na rzecz 97 dzieci w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia (507 zasiłków miesięcznych).

Osobom uprawnionym do zasilku rodzinnego przysługiwały także **dotatki do zasilku rodzinnego** wypłacane jednorazowo, bądź też przez 10 lub 12 miesięcy w roku.

Zasiłek pielęgnacyjny w 2022 r. pobrało 1.069 rodzin dla 1.126 osób uprawnionych.

Świadczenie pielęgnacyjne przyznane w związku z niepodjęciem lub rezygnacją zatrudnienia ze względu na konieczność sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny w 2022 r. pobierało 186 rodzin, natomiast specjalny zasiłek opiekuńczy 15 rodzin.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka tzw. becikowe w 2022 r. wypłacono w związku z urodzeniem się 131 dzieci, a jednorazowy dodatek do zasilku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, którego przyznanie uwarunkowane jest posiadaniem uprawnień do zasilku rodzinnego przyznano dla 34 dzieci. Uprawnienie do świadczenia rodzicielskiego w 2022 r. posiadało 110 matek.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne (w pełnej wysokości)	1.046.772	8.933
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych (w pełnej wysokości), w tym z tytułu:	559.871	4.508
2.1.	urodzenie dziecka	33.000	33
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	46.935	122
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	104.817	529
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w tym:	120.290	1.145
2.4.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 r.ż.	25.470	283
2.4.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 r.ż.	94.820	862
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	54.000	540
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	10.164	132
2.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	2.712	24
2.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	7.452	108
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	190.665	2.007
	Razem zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (w pełnej wysokości) (1 + 2):	1.606.643	13.441
3.	Świadczenia opiekuńcze, w tym:	6.931.219	14.345

3.1.	Zasilki pielęgnacyjne	2.639.291	12.228
3.2.	Świadczenia pielęgnacyjne	4.221.248	2.003
3.3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	70.680	114
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	131.000	131
5.	Świadczenie rodzicielskie	669.898	725
	Świadczenia rodzinne razem (1+2+3+4+5):	9.338.760	28.642
6.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	752.443	1.307
7.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	139.898	738
8.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	16.349	96
9.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	1.664	33
	Ogółem (1+2+3+4+5+6+7+8+9):	10.249.114	30.816

Zasilki rodzinne wraz z dodatkami są przyznawane także w obniżonej wysokości, obliczonej w ramach tzw. "mechanizmu 1 zł za 1 zł". Dane w przedmiotowym zakresie za rok 2022 obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasilki rodzinne (w obniżonej wysokości)	76.178,48	1.003
2.	Dodatki do zasilków rodzinnych (w obniżonej wysokości), w tym z tytułu:	42.517,49	502
2.1.	urodzenie dziecka	278,58	1
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4.622,87	14
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	16.131,64	121
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	2.270,09	56
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	1.712,85	39
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.012,40	25
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	16.489,06	246
	Łącznie zasilki rodzinne wraz z dodatkami w obniżonej wysokości (1+2)	118.695,97	1.505

Ze względu na odrębne źródło finansowania i sprawozdawczość, informacje liczbowe i kwotowe zawarte w powyższych dwóch tabelach nie obejmują świadczeń rodzinnych wypłaconych dla obywateli Ukrainy (przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, których pobyt w Polsce jest uznawany za legalny).

W ramach realizacji ww. zadania w 2022 roku przeprowadzono również 96 postępowań zakończonych wydaniem decyzji odmawiających przyznania świadczeń rodzinnych i 224 postępowania zakończone wydaniem decyzji zmieniającej lub uchylającej prawo do świadczeń rodzinnych oraz 61 postępowań w sprawie ustalenia i zarządzenia zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, a także 151 postępowań w sprawie zmiany wysokości świadczeń pielęgnacyjnych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w związku regulacją zamieszczoną w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.), która przewiduje, że orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, których ważność upływa po dniu 8 marca 2020 r.

zachowują ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, organy realizujące zadania z zakresu świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności dokonują z urzędu odpowiedniego przedłużenia uprawnień do tych świadczeń. W roku 2022 w tym zakresie prowadzonych było 235 postępowań.

W sprawach dotyczących ww. świadczeń rodzinnych w roku 2022 wydano łącznie 1.964 decyzje administracyjne.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów za 2022 roku:

Zasiłki dla opiekunów w 2022 roku pobierały 4 osoby:

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki dla opiekunów	23.820	39
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających zasiłki dla opiekunów	2.873	17
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłki dla opiekunów	1.204	22
4.	Ogółem:	27.897	78

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za 2022 rok:

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2022 roku wypłacono dla 239 osób uprawnionych.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego , w tym:	1.140.703	2.548
1.1	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w pełnej wysokości	1.079.940	2.376
1.2	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w obniżonej wysokości	60.763	172
2.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w 2022 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego	896.054,58 *	
2.1.	- przekazane na dochody budżetu państwa, w tym:	713.708,77	
2.2.	- przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela	182.345,81	

* W kwocie 713.708,77 zł zwróconej przez dłużników alimentacyjnych mieszczą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości 440.189,99 zł.

Pozostałe do zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wg stanu na dzień 31.12.2022 roku wynoszą 26.862.216 zł, w tym odsetki w wysokości 9.006.332 zł (narastająco z uwzględnieniem lat ubiegłych).

W sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano w 2022 roku łącznie 207 decyzji administracyjnych.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci za 2022 rok:

W wyniku dokonanych zmian legislacyjnych w roku 2022 w Ośrodku nie były przyjmowane i rozpatrywane wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. Realizację zadania w tym zakresie przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zakres zadań wykonywanych przez Ośrodek uległ ograniczeniu i obejmował m.in. wypłatę świadczenia wychowawczego od stycznia do maja 2022 r. przyznanego na wnioski złożone do dnia 31 grudnia 2021 r., wydanie decyzji w sprawach wszczętych wnioskami złożonymi do tut. Ośrodka do dnia 31 grudnia 2021 r. a także sprawy z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Łącznie w 2022 roku wypłacono świadczenia wychowawcze w kwocie 14.194.847 zł dla 5.714 dzieci. W sprawie dotyczących świadczenia wychowawczego w 2022 r. wydano 42 decyzje administracyjne oraz 8 informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego.

Wykonanie zadania zleconego w zakresie wypłaty jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka określonego ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w 2022 r.

W 2022 r. wypłacono 6 jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka określonych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w wysokości 4.000 zł. Łączna kwota środków finansowych wydatkowanych na realizację ww. zadania w 2022 r. wyniosła 24.000 zł.

Wykonanie zadania zleconego w zakresie wypłaty świadczenia dobry start określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" w 2022 r.

W 2022 r. nie przyjmowano i nie rozpatrywano wniosków o ustalenie prawa do świadczenia dobry start, ponieważ na gruncie zmian legislacyjnych zadanie to obecnie realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2022 roku przeprowadzono natomiast 3 postępowania w przedmiocie ustalenia i zarządzenia zwrotu nienależnie pobranych 3 świadczeń dobry start (wypłaconych w roku 2020 i 2021). Postępowania te zakończyły się wydaniem 3 decyzji administracyjnych ustalających i zarządzających zwrot przedmiotowych świadczeń jako nienależnie pobranych.

Analiza porównawcza realizacji ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dokonana w odniesieniu do 2022 r. i lat wcześniejszych wskazuje, że koszyk świadczeń socjalnych dla rodzin z dziećmi jest nadal szeroki i przewiduje różne formy finansowego wsparcia. W konsekwencji pozwala to w znacznym stopniu zabezpieczyć potrzeby dzieci, ale i tym samym tworzy stosunkowo duży krąg osób oraz rodzin korzystających z pomocy państwa w tym zakresie. W odniesieniu do świadczeń opiekuńczych przyznawanych z tytułu niepełnosprawności (zasilki pielęgnacyjne), czy w związku z opieką nad osobą niepełnosprawną (świadczenie pielęgnacyjne) coraz bardziej widoczna jest tendencja wzrostowa. Natomiast w zakresie zasiłków rodzinnych następuje ograniczenie kręgu osób uprawnionych, co wynika z braku waloryzacji kryteriów dochodowych, których spełnienie warunkuje przyznanie przedmiotowego zasiłku. Dane dotyczące m.in. dochodu rodziny pozyskiwane są przez organ realizujący świadczenie za pośrednictwem CSIZS Emp@tia.

W zakresie natomiast realizacji świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy zauważalna jest tendencja wzrostowa.

Rozdział 11

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Analiza sytuacji społecznej na terenie miasta Oświęcim oraz posiadanych zasobów ujawniła szereg potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Należą do nich:

* zabezpieczenie środków finansowych na kształcenie i podnoszenie kwalifikacji pracowników Ośrodka, a także na zabezpieczenie wynagrodzeń na poziomie zapewniającym stabilność zatrudnienia w Ośrodku,

* zabezpieczenie środków finansowych na zapewnienie nowej siedziby Ośrodka, skupiającej dotychczas usytuowane w odrębnych lokalizacjach działy Ośrodka, dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz matek z małymi dziećmi, a także do optymalnych warunków pracy, a w razie braku takiej możliwości zabezpieczenie środków finansowych na modernizację i pełne dostosowanie budynków zarządzanych przez Ośrodek do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także założeń proekologicznych,

* zabezpieczenie środków finansowych na zabezpieczenie usług specjalistów, m.in. prawnika, pedagoga, psychologa i specjalistę świadczącego usługi w zakresie problemu alkoholowego, celem zapewnienia kompleksowego wsparcia i pomocy osobom i rodzinom tego potrzebującym,

* zabezpieczenie środków finansowych:

- celem zwiększenia ilości godzin usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania świadczonych dla osób starszych i niepełnosprawnych,

- na pokrycie kosztów odpłatności za pobyt w DPS, kierowanych osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, stanu zdrowia, niemożących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Oświęcimiu
mgr Marta Węgrzyn-Skarbek
DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Oświęcimiu
mgr Beata Baka

UZASADNIENIE

W myśl art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Mając na uwadze powyższą regulację Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu przedstawia *Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2022 rok*. W sprawozdaniu tym ujęte zostały dane dotyczące realizacji jego wszystkich zadań statutowych, w tym także wykonywanych w związku z regulacją ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 poz. 583 ze zm.). W przedstawianym dokumencie wskazano m.in. na łączne wydatki związane z realizacją wszystkich i poszczególnych zadań Ośrodka. Dla pełnego zaś ujęcia zakresu pomocy udzielonej w roku 2022 obywatelom Ukrainy, w rozdziale ósmym przedstawiono krótką charakterystykę zadań i działań jakimi zostali oni objęci oraz ich ilościową i kosztową realizację. Ponadto w sprawozdaniu zawarto informację o realizowanych programach i projektach oraz wskazano najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej występujące na terenie miasta.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Oświęcimiu
mgr Beata Baka